

Datum
2019-05-23
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
FSN-2019-800

Yttrande

Till
Kommunstyrelsen

Remiss angående Översyn av medborgarförslag, Malmöinitiativet och Malmöpanelen STK-2018-852

Funktionsstödsnämnden lämnar följande yttrande:

Sammanfattning

Funktionsstödsnämnden anser att rapporten ger en bra bakgrund och nulägesbild kring medborgarförslag, Malmöinitiativ och Malmöpanelen men saknar de förslag på åtgärder rapporten enligt utredningsdirektivet skulle innehålla. Funktionsstödsnämnden svarar i sitt yttrande på de frågor som ställs i rapporten.

Yttrande

Kring rapporten

Stadskontoret har fått i uppdrag av kommunstyrelsen att göra en översyn av och lämna förslag på åtgärder gällande medborgarförslag, Malmöinitiativ och Malmöpanelen. Stadskontoret har därför tagit fram en rapport som kommunstyrelsens arbetsutskott, utan eget ställningstagande, skickat ut till stadens nämnder. Funktionsstödsnämnden anser att rapporten ger en bra bakgrund och nulägesbild kring medborgarförslag, Malmöinitiativ och Malmöpanelen men saknar förslag på åtgärder för att utveckla stadens medborgardialog. Funktionsstödsnämnden menar att konkreta förslag på åtgärder eller alternativ till insatser för den fortsatta utvecklingen av Malmö stads medborgardialog hade utgjort ett bra stöd när nämnderna ska yttra sig kring den fortsatta utvecklingen.

I remissen ombeds nämnderna istället att besvara ett antal generella frågor kring Malmö stads medborgardialog och hur den kan utvecklas.

Frågeställning A.

Hur ska förslag till Malmö stad ske framöver? Vilka eventuella förändringar behöver ske? Vad behöver göras för att möjligheterna ska bli likvärdiga?

Principiellt kring Malmöinitiativ och medborgarförslag

I ärendet framgår att medborgarförslag kan lämnas av medborgare över 18 år som är folkbokförda i Malmö. Detta har i efterhand korrigerats av stadskontoret (man behöver inte vara 18 år) men funktionsstödsnämnden vill ändå särskilt lyfta vikten av att kommunen fortsatt arbetar efter principen att tillvarata samtliga Malmöbornas möjligheter att delta i samhällsutvecklingen och inkomma med förslag till kommunen. Detta innebär att särskilt uppmärksamma barns och ungdomars deltagande samt underlätta för målgrupper i behov av olika tillgänglighetsanpassningar för att ges möjlighet att på likvärdiga villkor kunna delta i medborgardialogen. Det bör därför inte heller framöver krävas att man fyllt 18 år för att lämna förslag till kommunen. Malmö stad bör även arbeta för att föra en dialog med alla människor som lever och rör sig i staden och inte enbart med de som omfattas av kommunallagens sätt att definiera en medlem i en kommun (KL 1 kap 4§).

Funktionsstödsnämnden anser att det är positivt att det finns flera sätt för medborgare att lämna förslag till kommunen. Det finns ett behov av att se över, tydliggöra och utveckla de olika formerna för medborgardialog (medborgarförslag och Malmöinitiativ) men inget av de alternativen bör tas bort, i alla fall inte förrän de ersatts av andra alternativ. Kommunens behov av att se över formerna för medborgardialog får inte vara, eller uppfattas vara, en inskränkning av Malmöbornas möjligheter att vara med och påverka staden.

Kring skillnad mellan Malmöinitiativ och medborgarförslag

I rapporten framhålls att man bör se över ojämlikheten mellan Malmöinitiativ och medborgarförslag (där det krävs 100 röster för att ett malmöinitiativ ska behandlas av berörd nämnd men bara en person för att ett medborgarförslag ska behandlas). Nämnden håller med om det finns en ojämlikhet mellan de två alternativen men vill samtidigt lyfta att dessa två sätt att föra medborgardialog erbjuder delvis olika möjligheter för Malmöborna. Båda sätten kan visserligen leda till ärenden som behandlas politiskt men Malmöinitiativet är även, eller har potential att vara, ett forum för Malmöbor som vill engagera sig och tillsammans pröva idéer de har för staden. Även ett förslag som får mindre än hundra röster kan diskuteras och leda till andra förslag för politikerna att ta ställning till.

Kring medborgarförslag

Medborgarförslag är ett relativt generöst erbjudande för en stad av Malmös storlek.

I Göteborg finns exempelvis bara "Göteborgsförslaget" (motsvarande Malmöinitiativet) och det finns ingen möjlighet att lämna medborgarförslag direkt till de förtroendevalda om man inte stötts av 200 andra röstande. I Stockholm går det att lämna medborgarförslag men enbart till respektive stadsdelsnämnd.

Det finns skäl att se över hur staden arbetar med medborgarförslag men funktionsstödsnämnden anser inte att Malmö stad ska ta bort möjligheten att lämna medborgarförslag (eller motsvarande) då detta skulle innebära färre vägar för malmöbor att lämna förslag.

I ärendet ”Uppdrag budget 2018: Modeller för samordnad medborgardialog” (STK-2018-852) föreslås ett stadsövergripande nätverk för att skapa ett mer enhetligt arbetssätt kring medborgardialog. Nämnden föreslår att detta nätverk även får till uppgift att diskutera hur medborgarförslagen kan förtydligas och utvecklas. Funktionsstödsnämndens förslag kring denna hantering kan även delvis utläsas i nämndens yttrande kring Olssons (SD) och Ali Pours (SD) motion om behandling av medborgarförslag i kommunfullmäktige (STK-2019-185).

Frågeställning B

Hur ska inhämtande av Malmöbornas åsikter ske framöver?

Vilka kommunikativa och strukturella förändringar behöver ske?

Inhämtande av synpunkter

Det fortsatta inhämtandet av Malmöbornas åsikter bör dels utvecklas med fler och bättre digitala lösningar, dels genom förbättrade möjligheter för målgrupper som inte befinner sig på nätet i samma utsträckning.

För internet ovana kan kontaktcenter skapa förbättrade förutsättningar för medborgardialog. Man kan få direkt hjälp och information om olika sätt att framföra förslag eller åsikter, samt stöd med att skicka in förslag, formulera frågor och hitta rätt mottagare för sina förslag och synpunkter inom Malmö stads organisation. Detta stöd kan även behövas när man vill lämna förslag via nätet.

För personer som föredrar digitala lösningar behöver det vara enkelt att inkomma med frågor och se tidigare svar på liknande frågeställningar. Malmöbor bör även fortsättningsvis kunna lämna medborgarförslag (eller motsvarande) men alla förslag måste inte utmynna i nämndsärenden utan kan (när det är lämpligt) besvaras direkt av politiker eller tjänstepersoner. Det kan röra enklare frågor, förtydliganden, tips eller råd, som inte nödvändigtvis kräver formell beredning. Till exempel kan man ha ”Fråga Malmö stad” (eller liknande) där kontaktcenter tar emot frågor, fördelar ärenden till rätt mottagare och publicerar svaren på vanligt förekommande frågor på malmo.se. Funktionsstödsnämnden tror att denna typ av lösningar kan vara ett närmare och snabbare sätt att föra dialog när det inte gäller olika typer av medborgarförslag.

Hur man lämnar medborgarförslag via malmo.se behöver också utvecklas till nätbaserade formulär som man kan skicka direkt, och inte via PDF:er som man fyller i, skriver ut, skriver under och därefter skickar in.

Goda exempel

I funktionsstödsnämndens fall inkommer de allra flesta förslag och synpunkter på andra sätt än de som lyfts i rapporten. Eftersom förvaltningen har en jämförelsevis avgränsad målgrupp inkommer förslag och synpunkter ofta via olika typer av brukardialoger, från brukarföreningar inom funktionsstödsområdet, anhörigdaggar, verksamhetsbesök, via klagomål och synpunkter, avvikelser, brukarenkäter, anhörigkonsulenter och genom direktkontakter med politiker eller via funktionsstödsnämndens öppna sammanträden. Stadens nämnder och förvaltningar arbetar med medborgardialog på många olika sätt och kan lära mycket av varandras skiftande behov och goda exempel. Ett sätt att förbättra inhämtandet av Malmöbornas åsikter är därför att i olika sammanhang och nätverk lyfta och sprida goda exempel på brukar- och medborgardialog i staden.

Kring Malmöpanelen

I ärendet ”Uppdrag budget 2018: Modeller för samordnad medborgardialog” (STK-2018-852) har arbetsgruppen skapat ett ramverk för att kategorisera olika former av medborgardeltagande. Enligt det föreslagna ramverket är det tveksamt om Malmöpanelen utgör ”medborgardialog” eller snarare är en typ ”kunskapsdialog” med målet att utveckla verksamheten.

Malmö stad behöver fråga sig om frågorna som ställs i Malmöpanelen bidrar till stadens utveckling eller har som huvudsyfte att mäta de utvalda Malmöbornas inställning eller kunskap om stadens verksamheter. Om frågorna inte uppfattas vara ställda för att utveckla verksamheterna och bidra till förändring försvinner incitamenten för att svara. I rapporten diskuteras exempelvis om man skulle kunna koppla frågorna till kommunfullmäktigemålen, det är ett logiskt resonemang ur ett Malmö stads perspektiv men inte nödvändigtvis något som skulle öka svarsfrekvensen. För att frågorna ska bli mer angelägna för Malmöborna behövs någon slags redaktionell översyn för att i ännu större utsträckning än idag stödja frågeställarna och utveckla panelen så att frågorna upplevs som mer angelägna. Detta är dock också en resursfråga för staden. Om ingen utveckling av frågorna eller svarsfrekvensen sker anser funktionsstödsnämnden att man bör fundera på om Malmöpanelen bör finnas kvar i sin nuvarande form.

Frågeställning C**Vilka förändringar behöver ske för att kommunikationen mellan Malmö stad och Malmöborna ska bli ändamålsenlig?**

Så som svaret är utformat har flera av dessa frågor besvarats under frågeställning B. Funktionsstödsnämnden överlämnar dock ett antal generella synpunkter kring hur inhämtandet av synpunkter inom ramen för nuvarande former för medborgardialog kan bli mer ändamålsenlig.

Utveckla kontaktcenter och ”En väg in” för att stödja Malmöbornas frågor och synpunkter, guida dem till rätt instans samt underlätta för Malmöborna som inte har datorvana.

Funktionsstödsnämnden föreslår också att man, exempelvis inom ramen för ”Uppdrag budget 2018: Modeller för samordnad medborgardialog” (STK-2018-852) tar fram förslag till stadsövergripande sätt att hantera medborgarförslag som rör mer än en nämnd eller hur ärenden av principiell art eller som går utöver en specifik nämnds reglemente bör hanteras.

Utveckla den digitala miljön på malmo.se så att möjligheten att lämna medborgarförslag eller andra typer medborgardialog moderniseras och tillgänglighetsanpassas. Frågor som ofta ställs till politiker eller staden publiceras också med fördel så att man ser svaren och samma frågor inte behöver ställas flera gånger.

Ordförande

.....
Roko Kursar
.....

Sekreterare

.....
Jesper Salö
.....

Carin Gustafsson (V) reserverar sig mot beslutet. (se Bilaga 3)